

Phát triển thủy điện:

Nâng cao vai trò trách nhiệm, trong quá trình thực hiện dự án

THÁI LINH

Khi đập thủy điện Sông Tranh 2 bị thấm nước, đã có nhiều ý kiến lo ngại về sự an toàn của thủy điện này, đặc biệt là về sự an toàn của người dân. Trước tình hình đó, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo Bộ Xây dựng và các bộ, ban ngành kiểm tra lại độ an toàn của thủy điện Sông Tranh 2 và tất cả các công trình thủy điện trên cả nước.

Vì sự an toàn của người dân

Ngay sau khi xảy ra trận động đất mạnh 4,7 độ richter chiều ngày 15/11/2012, Bộ trưởng Bộ Xây dựng Trịnh Đình Dũng - Chủ tịch Hội đồng Nghiệm thu Nhà nước (HĐNTNN) đã chủ trì cuộc họp khẩn cấp với Hội đồng cùng một số chuyên gia để bàn biện pháp ứng phó. Ngay trong ngày, Bộ trưởng Trịnh Đình Dũng đã tổ chức Đoàn công tác khẩn trương kiểm tra làm rõ nguyên nhân và tìm các biện pháp tối ưu để khắc phục. Đồng thời, yêu cầu các cục, vụ, đơn vị thi công lên kế hoạch kiểm tra toàn bộ các công trình thủy điện nhằm đảm bảo an toàn lâu dài, không gây hoang mang cho người dân vùng hạ lưu.

Tại buổi làm việc với lãnh đạo tỉnh Quảng Nam và đại diện các bên tham gia đoàn công tác, sau khi nghe ý kiến các bên liên quan và ý kiến của đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Nguyễn Đức Hải, Bộ trưởng Trịnh Đình Dũng - Chủ tịch HĐNTNN kết luận: Công trình thủy điện Sông Tranh 2 do EVN làm chủ đầu tư. Tháng 10/2011, công trình được tích nước đến cao trình mực nước dâng bình thường 175m. Đến tháng 03/2012, công trình bị thấm nước qua đập ra phía hạ lưu. Bên cạnh đó, sau khi tích nước hồ chứa, tại khu vực thủy điện Sông Tranh 2 đã xảy ra nhiều trận động đất. Hiện tượng thấm nước qua đập và động đất sau khi tích nước hồ chứa đã gây tâm lý bất an cho người dân và chính quyền địa phương. Ngay sau khi xảy ra hiện tượng thấm, HĐNTNN đã kiểm tra và chỉ đạo chủ đầu tư khắc phục, đề nghị với Thủ tướng Chính phủ cho phép thuê tư vấn độc lập nước ngoài (Công ty AF-Colenco của Thụy Sĩ) tiến hành kiểm tra lại toàn bộ các vấn đề an toàn đập khi công trình đã hoàn thành. Đến nay, việc chống thấm đã hoàn thành và kết quả chống thấm là đạt yêu cầu, cụ thể lưu lượng thấm hiện tại ổn định ở mức 3lít/s, thấp hơn nhiều so với yêu cầu của thiết kế và cũng thấp hơn so với lưu lượng thấm ở một số đập thủy điện khác. Đánh giá của tư vấn độc lập AF-Colenco và ý kiến của các chuyên gia HĐNTNN cho rằng, đập thủy điện Sông Tranh 2 đảm bảo an toàn

và ổn định theo thiết kế ở mực nước dâng bình thường 175m với động đất có gia tốc nền là 150 cm/s². Đập còn có thể chịu được các tổ hợp tải trọng bất lợi hơn như động đất có gia tốc nền là 220 cm/s².

Mặc dù việc chống thấm đập đã xong và đơn vị tư vấn độc lập AF-Colenco đã khẳng định đập an toàn như đã nêu trên, nhưng do diễn biến phức tạp về động đất trong thời gian vừa qua tại khu vực thủy điện Sông Tranh 2, đồng thời để đảm bảo yêu cầu số một là an toàn tuyệt đối cho người dân, HĐNTNN đã chủ động kiến nghị với Thủ tướng Chính phủ chưa cho phép tích nước hồ chứa và phải có đánh giá toàn diện về vấn đề động đất. Thủ tướng Chính phủ đã có kết luận tại Thông báo 327/TB-VPCP ngày 22/9/2012, đồng thời giao cho Bộ Khoa học và Công nghệ, Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam và Viện Vật lý địa cầu tổ chức ngay việc nghiên cứu, đánh giá chi tiết về điều kiện địa chất, địa động lực học và hoạt động địa chất khu vực Bắc Trà My để đánh giá nguyên nhân, xu hướng của động đất kích thích khu vực hồ chứa thủy điện Sông Tranh 2; cho phép thuê tư vấn và chuyên gia nước ngoài có kinh nghiệm trong lĩnh vực này để giúp thực hiện nghiên cứu. Hiện nay, công tác đánh giá về động đất đang được các cơ quan nêu trên tổ chức thực hiện.

Mở rộng nghiên cứu về động đất

Trong thời gian qua, với sự vào cuộc quyết liệt của các Bộ, ngành, bước đầu đã giải quyết được khâu chống thấm, đánh giá an toàn đập và ứng phó với tác động của động đất. Vấn đề động đất về lâu về dài đòi hỏi phải tiếp tục được nghiên cứu, đánh giá toàn diện. Nhưng trước mắt, cần tập trung giải quyết các tác động của động đất trong việc làm nứt nhiều công trình xây dựng lân cận, đặc biệt là nhà ở của nhân dân, gây ra tâm lý lo lắng, hoang mang làm ảnh hưởng đến cuộc sống bình thường của người dân tại khu vực huyện Bắc Trà My. Nhằm ổn định đời sống cho người dân, đồng thời, thực hiện nghiêm túc ý kiến của Thủ tướng Chính phủ tại Thông báo số 327/TB-VPCP ngày 22/9/2012, trước

(Xem tiếp trang 39)

trong khi ở Trung Quốc là 16 cái áo/ngày và ở Nhật là 32 cái áo/ngày. Để giải quyết những vấn đề này, ngành Dệt may đã tiếp tục thực hiện các biện pháp thực hành tiết kiệm chi phí, hạ giá thành sản phẩm, sắp xếp lại kế hoạch sản xuất hợp lý để nâng cao hiệu suất máy móc, tiết kiệm năng lượng. Năm 2012, ngành Dệt may phấn đấu tiết kiệm năng lượng 5-10%, tăng năng suất lao động 15-20%. Một giải pháp khác là chuyển dần phương thức sản xuất gia công sang phương thức mua nguyên liệu, bán thành phẩm (FOB), hoặc tự thiết kế, sản xuất và bán sản phẩm cho khách hàng (ODM); phấn đấu đến năm 2015, tăng tỷ lệ FOB từ 38% lên khoảng 50% và ODM từ 5% lên 10%. Ngành đã tập trung khai thác thế mạnh làm hàng chất lượng cao để tăng giá trị gia tăng, trong đó có xuất khẩu sản phẩm tơ tằm vào Trung Quốc và nhiều mặt hàng khác vào Hàn Quốc - một thị trường tiềm năng chỉ đứng sau Mỹ, EU, Nhật Bản. Bên cạnh đó, tập trung phát triển mạnh các sản phẩm công nghiệp hỗ trợ, sản xuất nguyên phụ liệu, giảm nhập siêu, nâng cao giá trị gia tăng của các sản phẩm trong ngành đảm bảo tỷ lệ nội địa hóa năm 2015 là 60%. Tăng cường sử dụng xơ PE từ các doanh nghiệp trong nước, mở rộng diện tích trồng bông và các loại cây có sợi. Một dự án trồng bông vải theo mô hình trang trại và 5000 ha cây có sợi đã được triển khai thí điểm đạt nhiều kết quả. Đồng thời, đầu tư xây dựng thêm nhiều nhà máy sợi - nhuộm ở các khu

công nghiệp có điều kiện bảo vệ môi trường. Chuyển các doanh nghiệp dệt may sử dụng nhiều lao động về các vùng nông thôn. Tăng cường đào tạo nguồn nhân lực trung cấp và cao cấp theo các chuyên ngành quản lý, công nghệ, đặc biệt là đào tạo đội ngũ thiết kế thời trang chất lượng cao và phát triển thị trường thời trang dệt may Việt Nam tại các đô thị và thành phố lớn...

Bên cạnh phát triển thị trường xuất khẩu, ngành Dệt may vẫn luôn định hướng đi sâu vào thị trường nội địa, nơi có hơn 70% dân số của cả nước. Nhiều doanh nghiệp đã cơ cấu lại hoạt động sản xuất kinh doanh, đầu tư mạnh cho thị trường nội địa. Do đó, sản phẩm được cải tiến, mẫu mã đa dạng, chất lượng cao, giá cả hợp lý, sản phẩm đảm bảo cho sức khỏe, dịch vụ khuyến mại phong phú, bảo hành tốt, đáp ứng nhu cầu của người tiêu dùng trong nước. Năm 2011, doanh thu từ thị trường nội địa của các doanh nghiệp may mặc đạt 17.200 tỷ đồng, tăng trưởng 15%. Năm 2012, kế hoạch tăng trưởng doanh thu từ thị trường nội địa đạt khoảng 20%.

Thực hiện thành công Chiến lược phát triển ngành Công nghiệp Dệt may Việt Nam có nghĩa đã đạt được mục tiêu: mỗi người công nhân dệt may có thu nhập nuôi được thêm ít nhất một người theo mặt bằng chi phí tại nơi doanh nghiệp đứng chân và không để 2,5 triệu người trong ngành Dệt may biến thành những người chỉ biết đập máy may gia công. ♦

Phát triển thủy điện...

(Tiếp theo trang 15)

mắt, thủy điện Sông Tranh 2 chưa cho tích nước và tổ chức thực hiện khẩn trương việc đánh giá toàn diện về động đất, đặc biệt là động đất kích thích. Việc quyết định cho tích nước hay không tích nước vĩnh viễn đối với hồ chứa chỉ được thực hiện khi đã có kết quả đánh giá toàn diện về động đất; yêu cầu EVN tiếp tục hoàn thiện việc lắp đặt, sửa chữa, hiệu chỉnh các thiết bị quan trắc công trình theo đề nghị của tư vấn AF-Colenco, đồng thời phối hợp với Viện Vật lý địa cầu sớm hoàn thiện công tác lắp đặt các thiết bị quan trắc động đất, đặc biệt là những thiết bị quan trắc gia tốc nền...

Trước đó, ngày 19/10/2012, Bộ trưởng Bộ Công Thương Vũ Huy Hoàng đã tổ chức đoàn kiểm tra công tác khắc phục đập thủy điện Sông Tranh 2, việc vận hành trạm địa chấn động đất vừa lắp đặt của Viện Vật lý Địa cầu và làm việc với tỉnh Quảng Nam cũng như các bên liên quan. Bộ trưởng Bộ Công Thương Vũ Huy Hoàng cho rằng, vấn đề thủy điện Sông Tranh 2 là bài học kinh nghiệm cho các cấp, các ngành có liên quan, trong đó có cả Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) - đơn vị đầu tư, Bộ Công Thương và địa phương trong vấn đề phối hợp, xử lý các vấn đề phát sinh. Về vấn đề an toàn đập trong bối cảnh động đất và an toàn ở địa bàn trước ảnh hưởng của rung chấn, Bộ trưởng cho rằng, kết luận phải là của Viện Vật lý địa cầu và

Bộ Khoa học và Công nghệ. Chỉ có những cơ quan có thẩm quyền chính thức được giao trách nhiệm thông tin mới chính xác.

Đánh giá về vấn đề quản lý chất lượng công trình xây dựng thủy điện vừa qua, ông Lê Quang Hùng - Cục trưởng Cục Giám định Nhà nước về chất lượng công trình xây dựng, Bộ Xây dựng cho rằng: "Dường như đã có sự ủy quyền toàn bộ cho chủ đầu tư các dự án. Theo tôi, đối với các công trình có liên quan tới cộng đồng, cần nâng cao hơn nữa vai trò của cơ quan quản lý nhà nước về chất lượng công trình xây dựng. Cần phải tiếp tục nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện pháp luật, tăng cường chế tài đối với các bên tham gia công trình. Vấn đề này Bộ Xây dựng đang rất tích cực hoàn thiện các văn bản về quản lý chất lượng công trình. Tăng cường vai trò quản lý Nhà nước kể cả từ thiết kế, thi công đến đưa vào sử dụng công trình. Tuy nhiên, muốn nâng cao chất lượng công trình, những người làm nghề cần phải nâng cao vai trò trách nhiệm, tay nghề, nâng cao ý thức trong quá trình thực hiện dự án".

Để đảm bảo an toàn không chỉ ở thủy điện Sông Tranh 2, hiện Cục Giám định chất lượng, Bộ Xây dựng đã lên kế hoạch kiểm tra an toàn tất cả các công trình thủy điện trên cả nước. ♦